

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 124.

36te Møde.

Mandagen den 18de Marts.

(Forts.)

N. Sørensen: Naar man overalt har Erfaringens Vidnesbyrd for sig dert, at alle monopoliserede Arbeider i Tidens Længde aldrig have holdt sig hverken i Godhed eller Billighed, saaledes, at de i mindste Maade kunde sammenlignes med hvad der kan gøres under den frie Omsætning — jeg siger, naar man har dette for Die, vil det vistnok være underligt, om man kunde give nogen Forfæring for, at det i det her foreliggende Tilfælde vilde blive anderledes, end i alle andre Tilfælde. Derfor kan der umuligt gives nogen Sikkerhed, om der saa gives nok saa mange Kunstkommissioner eller andre Kommissioner til at raade Bod derpaa. Hvad det angaaer, at Thorvaldsen endnu skulde betragtes som Gier, eller hans Museum skulde betragtes som Gier af den hele Kunstsamling, saa er jeg vis paa, at hvis vi kunde spørge Thorvaldsen om, hvad han vilde svare til et saadant Monopol, vilde Svaret blive: „For Guds Skyld! gjør det saa nationalt og frit som muligt“.

Minister **Clausen:** Hertil kan jeg give den ærede Taler et bestemt Svar. Det var nemlig endnu i Thorvaldsens levende Live og efter Thorvaldsens eget Ønske og Begjæring, at der blev truffet Foranstaltninger til, at Museet skulde forbeholdes Eneret til at besørge Afstøbninger af hans Bærker.

Sjæberning: Dersom denne Sag var af nogen industriel Vigtighed, saa skulde jeg uden Tvivl have sluttet mig til alle de Herrer, som have talt imod Loven, thi den vil i Grunden som Industribestemmelse ikke betyde Andet, end at de Folk, som troe at kunne drive Handel dermed, ville forskrive sig Afstøbninger uden for Landet og der støbe dem og handle med dem her; allsaa, var det en industriel vigtig Sag,

saa skulde jeg slutte mig til dem; men jeg troer, at ogsaa fra det nationale Standpunkt bør vi over denne lille Sag ikke komme til at til at gjøre Andet, end hvad Landstinget har gjort, og det saameget mere som vi her ere komne til en meget snild Fortolkning af Grundloven, og da det er mig meget om at gjøre at faae saa mange Momenter for Fortolkningen af Grundloven som muligt, hvilket jeg ogsaa troer at de Fleste, som have istinde at gjøre praktisk Brug af Grundloven, maae ønske, skal jeg understøtte Forslaget.

N. Sørensen: Jeg vil blot bemærke, at hvad Thorvaldsen med Hensyn til den første Beskyttelse kunde ønske dengang, det vilde han ikke kunne ønske nu (Ratter), eftersom hans Museum ikke kan trænge dertil.

Monrad: Ja, det er vistnok meget vanskeligt med Bestemthed at sige, hvad en Afvød kunde have ønsket; man maa være forsigtig i denne Henseende. Jeg kan, som sagt, paa ingen Maade indrømme, at der her er Tale om et Monopol i den Forstand som ellers. Tilfældet maa ganske betragtes som en Giers Forhold til hans Eiendom — ligesom en Gier har Lov til at bruge denne sin Eiendom, har Ret til at pløje, saae og høste paa den, saaledes maa enhver Kunstner have Ret til, at drage den størst mulige Nytte af sin Lands Produkter. I Sandhed, det Kunstneren i Almindelighed faaer ud af denne sin Eiendom er ikke saa stort, at vi have Grund til at misunde ham det eller til at gjøre nogen Indskrænkning dert.

Sjæberning: Jeg foreslaaer ikke ganske rigtigt, hvorledes denne Eiendomsret kan komme ind her, thi der kan findes mange Kunstværker her i Landet, som ikke høre Musæet til, idet enten Thorvaldsens Efterladte have Eiendomsret over dem eller den Mænd, som eier dem, saa det troer jeg egentlig ikke kan komme i Betragtning, men jeg skal ogsaa tage imod denne Fortolkning, for at komme bort fra ved-